

Szerkesztői iroda
Kossuth Lajos-utca (Máriaffy-ház),
 hová a lap szellemi részét megillető közle-
 mények intézendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre	32 korona.
Félévre	16 korona.
Negyedévre	8 korona.
Egy hónapra	3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden nap, kivéve a vasár- és
 ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza

ELLENZÉK

POLITIKAI ES TÁRSADALMI NAPILAP.

Agyut az országgyűlésnek.

Irtá: **Kalmár Antal dr.**

Habsburgi Ferencz József nagy szíveséget tette a magyar nemzetnek, ha szétkergetné ezt a mostani magyar országgyűlést. Akár szóval — de inkább ágyúval.

Két okból szolgált rá:

1. A magyar közjognak azt a fölfogását, amit Tisza István és kormányzó pártja hirdet, még soha sem tapasztaltuk országgyűléseink történetében.

2. Hitelét vesztett, tehetetlenebb országgyűlési ellenzék még nem csufonkárkodott a parlamenti ellenőrzés nagy nemzeti munkájában.

Tisza Istvánnak cinikusan merész nemzetgyilkos politikájához az országgyűlési ellenzék hihetetlen tehetetlensége és gyávasága adja meg a kulcsot. Tisza egymásután mér halálos döféseit a magyar közjog tisztasága, állami és nemzeti szuverenitásunk épsége ellen. Tiszának fogalma sincs arról, hogy a modern európai államjogban már megállapított az a doktrína, hogy a *nemzeti nyelvnek éppen úgy meg van a maga szuverenitása, amint meg van az államhatalomnak*; megállapított az a doktrína, hogy a nemzeti nyelv szuverenitásának odáig kell terjedni, ameddig terjed az államhatalom szuverenitása, ahova pedig a nemzeti nyelv szuverenitása nem terjed ki az államhatalom szuverenitása sem.

Mert az állami szuverenitás lényege nemcsak abban áll, hogy az állam akaratának van alávetve, hanem abban is áll, hogy a *nemzeti nyelv ne legyen egy más nemzeti nyelvnek intézményileg alávetve*.

Nem kétséges azonban, hogy Tisza István fölfogása, eszjárása és akarat aszerint nemzeti nyelvünk az állam elsőrangú közjogi intézményeiben alá van vetve a német nyelvnek. Amulva látjuk és tapasztaljuk, hogy amit eddig csak *türelmi állapotnak* tudott az ország és hirdette a tudós világ, az Tisza szerint nem *türelmi*, hanem *jogos* állapot. Ezen fölfogásával már másodszor gyújt közjogi fátylat Tisza István a német nyelvnek. Szembel helyezkedve az egész országgal, először a kiegészítő magyar hadsereg német nyelvét ismerte el jogosnak, most pedig döllyfős elszántsággal hirdeti intézményeinkben a német nyelvnek a magyar királyi külügyi felségjogainból eredő jogosságát.

Alkotmányos alapelv azonban, hogy a király nem bírhat más joggal, csak azzal, amit ráruház a nemzet, a reá nem ruházott nemzeti jogok elbírálásának pedig nincs helye.

Amde ha az igaz (aminthogy föltétlenül igaz), ekkor a katonai és a külügyi jogok elbírálásának sincs helye.

Köszörzuta, beragyogta,
 De jött az éj s barna leplelt
 Redőbotta!

Hiába is mondogatod,
 A te sorsod martyromság,
 Gazdag lelked fogyó kincsét
 Napról-napra egyre fosztják,
 Nem is lelmi maholnap már,
 Csak a romját!

A te lelked olyan volt, mint
 Egy bőséges, dus mezőfő,
 Színes álmok, a virágok
 Kihimezték, átalszótták
 S egyszerre csak kiperzselte
 Mind a hőséget!

A te lelked olyan volt, mint
 A halk tenger sima tükre,
 Pajkos sugar enyélését
 Tiszta kékjén átalszűrte
 S a vihar most nyugodt fodrárt
 Összegyűrte!

A te lelked olyan volt, mint
 A kalászos, arany róma,
 Piros szemű: a reménység
 Kacérkodott egyre róla
 S a szél mindet kipergette,
 Szerteszórta!

A te lelked olyan volt, mint
 Egy zománcos, fényes lepke,
 Színes mezt, hímest szírnótát
 Arany porban fűszerezte,
 De valaki lemorzsolta,
 Leseperle!

A te lelked olyan volt, mint
 A magas bérce bíbor orma,
 Szabad sugar égő tüze

lye abban a formában, hogy a magyar állam nyelve a magyar végrehajtó hatalom [exemptiva potestas] felségjogi gyakorlásánál emelöltséssé és a német nyelvvel helyettesítetté.

Megrendítő visszaélés ez Bécs részéről akkor, a mikor élő törvényünk van arról, hogy az ország semmiféle *kormányzati ágában idegen nyelv nem használható* [1791; XVI. t.-cz.] és a mikor törvényünk van arról, hogy a magyar király az állami végrehajtó hatalmat csakis a magyar törvények értelmében gyakorolhatja. [1791; X. törvényezik.]

A magyar végrehajtó hatalomnak a külügyekre vonatkozó részét legújában az 1867; XII. t.-czikelynek 8. szakasza szabályozza, amelyben hirtelen sincsen annak, hogy a magyar király magyar külügyi felségjogainál fogva a magyar állam hivatalos nyelvét mellőzhessen s jogosan élhetne a német nyelvvel: nem élhet, a türelmi jogtalanságból pedig mióta lesz magyar közjog? A megrögzött százados visszaélések Magyarországon, mikor váltak történeti joggá?

Micsoda Lustkandl-féle eszjárás az, mely az osztrák császárok alkotmányellenes uralkodásának eredményeit a közjogi törvényesség szankciójával ruhazza föl? Ezen az országuton haladva még a magyar levegő is már régen osztrák császári felségjog volna.

Ha iparkodik azonban Tisza István és országgyűlési többsége a csak türelmi német nyelvnek — a szokásjog utján, jogos közjogi alapot teremteni: azt a nemzet törhetetlen jogérzéke örökké visszafogja utasítani. Félig-meddig, azonban célját mégis elérí Tisza, mert Bécs Tisza szavaira, mint praesudicium-ra fog hivatkozni s hajthatatlanságába még messzebb lesz.

A legszörnyesebb pedig a dologban az, hogy nincs ember, nincs párt, a ki Tiszát országromboló, közjogpusztító munkájának megakadályozhatná.

A legnagyobb leszerelő és paktumcsináló most szájkaskodva újból kiállanak a fórumra, ott verik a mellüket, hogy majd így, meg úgy elbánik Tisza Istvánnal, minden egyes ember egy-egy országnál lesz, stb. Tisza pedig mindezekre a fenyegetésekre gunyosan az ellenzék szeme közé kacag s azt vágja oda az ellenzék fejéhez; annyit adok a szavadra, mint a papucsom sarkára; még arra is többet adok, mert ha csattog, ráhallgatok?

Obstrukció? Ugyan ki fél máma attól az orszáldobó bújatott számától? Sine vana, viribus ira. Az ellenzék kormányjárszalagra fűzött politikájára következtében az obstrukció korszaka Magyarországra évtizedekre leült s azt még csak emlegetni is hiu kérdés és szentségtelen visszaélés a

nemzet bizalmával. A hihetlenségig fölbuzdult, de a hihetlenségig megcsalt nemzetet többé obstrukcióba még akkor sem lehet belevinni. A Tisza István Béccsel kezelt fogva, mindjárt szíjait hasitana is a nemzet hátából.

A fenyegetésnek ehez az ürességéhez még hozzájárul az is, hogy országgyűlési ellenzékünk még most sem tanulta meg azt, hogy az obstrukció Béccsel szemben csak *egyetlen-egy esetben* vivható csak meg közjogi sikerrel.

Ennek az állásnak közjogi okai vannak.

Ugyanis hiába mondja azt akár Kossuth Ferencz, akár más, hogy az 1867. XII. törvényczikelynek nemzeties végrehajtása helyett a nemzeti erőfeszítést például az önálló vámtérület kivívására kellett volna irányítani — és most arra fogjuk irányítani. Tegyük föl, hogy e tekintetben lesz majd egyéves obstrukció. Ha lesz, erre Bécs azt feleli: hát hagy legyen; mit árt az énnekem, ha te akár tíz esztendőig is megobstruálsz a vámtarifai törvényjavaslatát, hiszen azért a tényleges vámtérület — törvény hiányában is — tíz esztendőig is megmarad közönség. A te obstrukcióddal tehát nem ártasz, ha pedig neked kedved tartja, hát járjad a bolondját.

Ellenben ha a nemzet katonát nem ad, illetve ha annak adását a magyar nyelv föltételéhez köti: ezzel magamnak nem, hanem csakis Bécsnek ártok s ezt Bécs — közjogi törvényeinknél fogva — két évnél tovább nem is bírja ki, három év múlva pedig, a mikor már Magyarország területén egyetlenegy magyar legény sem lesz feketesárga zászló alatt: a katonai csőd fog beállni, a mikor már majd Bécs is fontolóra veszi a dolgot.

A nemzet tehát Béccsel obstrukcióval csakis az ujonczmegtagadás kérdésében győzheti le, mert ezen a téren ártathatunk Bécsnek; ellenben semmiféle más ügyben az obstrukcióval Bécslet legyőzni nem lehet, mert nem ártathatunk Bécsnek.

Igaz, hogy ehez erő és kitartás kell, a mi pedig teljesen hiányzik a mai országgyűlési ellenzéknek.

A háboru.

A japán haderő száma.

London, jun. 28.

Jinkuból jelentik: Tegnapelőtt Kaiping mellett egy japán hadosztályt szállítottak partra, úgy hogy a Kaiping mellett koncentrált japán hadierő már most százötvenezer emberre tehető. Kínai emberek, a kik tegnap

érkeztek Csituba, azt beszélik, hogy az oroszok az összes kinaikat Port-Arthur elhagyására kényszerítik. A kinaik szakadatlanul csempésznek húst Port-Arthurba, ahol egy font hus ára öt shilling.

Alexejevet gyűlölik.

New-York, jun. 28.

Emerson amerikai ezredes Niucsvángból a következő táviratot küldte a „New-York World“-nak: Alexejev tengernagy elvette Kuropatkinnak defenzív háboru-tervét. Az orosz katonák utálják Alexejevet, aki valószággal üldözési kországban szenved. Alig mulik el nap, amelyben ne tartóztatnának le gyanus kinaikat. A kínai ember általában minden idegen itt gyanút kelt. Egyetlen tudósítónak sem engedik meg, hogy bármily ártatlan tudósítását elküldje. Emerson megerősíti, hogy az oroszok vesztesége Vafankunál rendkívül nagy volt. Az orosz katonák eszeveszetten menekültek. Fegyverüket elhajították és ágyúikat, lovaikat és kocsijaikat cserben hagyták. Matrózok hurrával támadtak és bátran indultak a csatába; előlük hosszuhaju papok szaladtak. De a japáni golyóknak egyikük sem tudott ellentállni és a kozákok minden igyekezete kárba veszett. A japániai mozgékonyasága csodálatos, de természetesen is, mert míg az oroszok nehéz fűszerrel mentek a harcba, addig a japániai puskájukon és kardjukon kívül semmit sem vittek magukkal.

Japán fővezérek a harcztéren.

London, jun. 28.

Sanghájból jelentik a „Standard“-nak: Ojama tábornagy múlt szerdán elutazott Tokióból és Kodama tábornokkal együtt Mandzsuriába ment, ahol át fogja venni az összes csapatok főparancsnokságát.

LEVÉL.

Zászlószentelés.

Brassó, jun. 28.

A múlt vasárnap avatta fel a brassói csizmadia ipartestület gyönyörű és hazafias szimbólumokban gazdag lobogóját. Először a társaság a róm. kath. plébánia templomba vonult, hol Neurirer Ödön apátplébános fényes segédlet mellett felszentelte az új lobogót. Innen a társaság lobogójával a ref. templomba vonult. A templom lobogó-diszbe volt. A midőn az egyesület két nemzetiszínű lobogó között új zászlóját bevitte a templomba, felhangzott az orgona és a gyönyörű karének. A zsúfolásig megtelt templom gyülekezete előtt, Péchy Árpád lelkész tartott szép imát, majd hazafias beszédet mondott és végül felavatta: Isten s haza és ember-szeretet jegyében a munka lobogóját. Zárókérdő orgonakísérettel a gyülekezet a himnusz énekelte.

Intentsiozet után a „Centrá” nagyteremben volt a szegkek beverése. Itt Zakariás

János dr. igen érdekes felolvasást tartott bevezetésül a brassói csizmadia társaság multjából. Több mint 200-an vertek ezután szeg, szép jelmondatok kíséretében az új lobogóba.

Az ünnepélyt lakoma követte, mintegy 250-en vettek részt ebben. Az asztalfőn ült a zászlóanya, dr. Zakariás Jánosné, jobbja felől Székely György főispán, balján Jékel Frigyes alispán.

Ott voltak még Hiemesch polgármester, Moór Gyula evang., Péchy Árpád ev. ref. lelkészek, Orbán Ferencz, Szépréti Béla középisk. igazgatók, Pintér Gábor kir. tanfelügyelő, Kreisevics Béla ördőfelügyelő, Hantz Mihály megyei főorvos és sok más kiváló tagja a brassói közéletnek. Tíz órában nem volt hiány, a lakoma d. u. 5 óráig tartott. A szépmulti magyar egyesületnek ünnepélyéhez az idő is kedvezett, de a közönség is részvételével kimutatta a társulat iránt érzett rokonszorgását, mert a zászló 1050 koronába került és jóval több mint 1250 korona gyűlt be szegmegváltás czimén. Kivánjuk mi is, hogy a brassói csizmadia ipartársaságban, szép lobogója alatt viruljon az egyesítő közszelem.

Motoros gyorsvonatok.

Ujítás a vasutnál.

Budapest, jun. 29.

Az államvasutak igazgatósága hetek óta kísérletez motorkocsikkal. Legutóbb Budapest és Hatvan, továbbá Budapest és Párhány — Nána között tettek próbát és pedig sikerrel. A szakértők véleménye szerint azonban a motorkocsik csak a kisebb forgalom vidéki vasutaknál válnak be. Mint a hogy pompásan fűgálnak az arad-ösánádi vasut több vonalán. Legközelebb azonban, valószínűleg még az ősz folyamán, mint megbízható forrásból értesítenek bennünket, nagyfontosságú kísérletek fognak tenni a gyorsvonatoknak motorkocsikkal való kombinálásával. Olyan újítást akar az államvasutak igazgatósága bevezetni, a melyenre a külföldön sincs példa. Az ötlet magyar, sajnos azonban, a hozzá való eszköz — bécsi. Mint a hogy azt elmondandók vagyunk. Ugy áll a dolog, hogy az államvasutak igazgatósága nincs — megelégedve a gyorsvonatok közlekedésének gyorsaságával. A derék lokomotivok ugyan haladnak 80—90 kilométert is óránként s ha az a sok megalóhely nem volna közben, akkor például, — **Kolozsvárra**, ami 400 km. a fővárostól, eljuthatnának **4—5 óra alatt**, míg ma 9 óra kell hozzá. Egyik oka az, hogy még a gyorsvonat is közel harmincz helyen áll meg **Kolozsvárig**. Harminczszor kell megállni a teljes menetessel haladó gépet s ugyanannyiszor megindítani. Ez minden alkalommal igénybe vesz 5—10 percet. Nos, az igazgatóság azt tervezi, hogy egy akkora távolságon, mint a mekkora a Budapest-Kolozsvár közötti távolság, a gyorsvonat legfeljebb csak kétszer vagy háromszor állana meg; úgy azonban mégis, hogy ezzel a közbeeső állomásokról elutazók vagy leszállók csorbat ne szenvedjenek. Ördögös egy dolog ugye bár, hogy a vasut ne álljon meg, csak két-három helyen s mégis lebonolyítsa harmincz állomás személyforgalmát? Nos, ide kellene a motorok. Ez a dolognak a bécsi része. Mert a szükséges hatalmas motoroknak gyára még nincs Magyarországon. Bécshez kellett tehát fordulni. Az államvasutak igazgatósága itt már meg is rendelt két monstruozus motorkocsit, a melyek a mellett, hogy 50—60 személyszállításhoz lesznek berendezve, óránként 130—150 kilo-

zetve, azon gondolat által, hogy ikertestvére oly álnok és gonosz volt hozzá, őt kimondhatatlantul bántotta. Es úgy találta, hogy Gerard ur szinte minden vagyonát elköltötte és kártya-adósságainak a kifizetésére a birtokot elzálogosította. — Azon időben Ambrus ur nagyon szerencsés volt az ügyvédi praksisában és a saját megtakarított pénzével rögtön minden adósságot törlesztett. Hosszas ideig nem jött a Hallba és midőn visszajött, hogy itt éljen, oly elvonultan élt, a hogy mondtam önnek és alig látott valakit.

— Milyen szálnalmas történet! — kiáltotta Normann. Köszönöm, hogy elmondta. De Emilia kisasszonyom mi történt?

— Férje, Tudor ur, házassága után két év múlva meghalt és a felesége csak tíz hónappal élte tul. Egy leánykájuk maradt, a ki szintén nagyon korán ment férjhez és azután nem sokára meghalt. Sir Lascelles Vilmos azt kívánta a leánya rokonaitól, hogy azt gyermekkorában adják az ő gondviselésébe; de azok megtagadták a kérését és korai férjhezmenetele nem sokára partfogót adott neki.

— Sir Vilmos miért kívánta őt magához venni?

— Mert Ambrus ur után ő volt Gerald urnak a legközelebb álló rokona, és miután a Derwent Emilia leánya volt és árva, mielőtt Gerald ur birtokához jutott, Ambrus ur azt gondolta, hogy sir Vilmos a leánykának gyámoka akart lenni, abban az esetben, ha Gerald ur azt öröksévé tenné. Midőn Ambrus ur ezt a történetet nekem elbeszélte, így mondta el.

— Ez szomorú történet és én őszintén sajnálom Ambrus urat — mondta Norman. Mindazok után, miket maga mondott, ő erős gyűlöletet érezhetett a rokona iránt és féltett tőle.

— Nem ok nélkül! — mondta Holtné erélyesen. Derwent ur, remélem és kérem hogy ön személyesen sohase fedezze fel, hogy Ambrus urnak mily alapon volt oka félni.

— De a sir Vilmos gyermekei nem hasonlítanak ő hozzá — sugalmazta Normand és ők nem felelősek az atyjuk bűnéért.

TÁRCZA.

Martyromság.

Hiába is mondogatod,
 A te sorsod martyromság,
 Gazdag lelked fogyó kincsét
 Napról-napra egyre fosztják,
 Nem is lelmi maholnap már,
 Csak a romját!

A te lelked olyan volt, mint
 Egy bőséges, dus mezőfő,
 Színes álmok, a virágok
 Kihimezték, átalszótták
 S egyszerre csak kiperzselte
 Mind a hőséget!

A te lelked olyan volt, mint
 A halk tenger sima tükre,
 Pajkos sugar enyélését
 Tiszta kékjén átalszűrte
 S a vihar most nyugodt fodrárt
 Összegyűrte!

A te lelked olyan volt, mint
 A kalászos, arany róma,
 Piros szemű: a reménység
 Kacérkodott egyre róla
 S a szél mindet kipergette,
 Szerteszórta!

A te lelked olyan volt, mint
 Egy zománcos, fényes lepke,
 Színes mezt, hímest szírnótát
 Arany porban fűszerezte,
 De valaki lemorzsolta,
 Leseperle!

A te lelked olyan volt, mint
 A magas bérce bíbor orma,
 Szabad sugar égő tüze

Koszoruzta, beragyogta,
 De jött az éj s barna leplelt
 Redőbotta!

Hiába is mondogatod,
 A te sorsod martyromság,
 Éhes szívek, kapzsi szemek
 Kincses lelked kirabolják,
 Nem is lelmi maholnap már,
 Csak a romját!

Márki Imre.

Zrinyi és Vörösmarty.

A magyar nemzet élete mindig szoros összeköttetésben állott a költészettel. Lirikusaink, epikusaink mindig egy közös forrásból merítették: a történelemből: ez ad példát önzetlen tisztaságra, lelkes honszeretlemre, ez mutatja, milyen volt a nemzeti érzület hajdan, mily körülmények voltak arra átalakító hatással, mívé lett az ősi nagyság, stb. A lírikus levonja a tanulságot, az epikus példákkal igazolja. Bizonyítja ezt Ballassa és Zrinyi, Vörösmarty és Petőfi, meg mások.

Amde míg a honszerelmet rajzoló lírikusok közül csak Petőfi marad meg időtlen időkig, addig az epikusok közül sokan kőnek helyet a halhatatlank potheononjában, közöttük Zrinyi, az első magyar eposzírő és Vörösmarty az epikusok fejedelme. Miként az erdőknek vannak virágai, ifju hajtásai, melyek körüldiszítik a százados fölgyeket, úgy e két költőnek is sok apró dala van, melyek nélkül nem volna teljes működésük; amde az erdők királya, a költészet koronájának gyémántja mégis csak a százados völgy, ama hatalmas alkotás, mely körül helyet foglalnak a csemeték. Zrinyinek e hatalmas alkotása a „Zrinyiász”, Vörösmartyé „Zalán futása.”

Nagy hasonlóság van e kettő között. A forró honszeretlem, hazájáért aggódó fél-

tékenysége, a mult csodálata s a jövőbe vetett sejtelmes hit szülte mindkettőt.

Szomorú napok jártak hazánkban 1650 körül, mint 1820 körül: Akkor a török iga, a pártoskodás, nemtörődömség, most a bécsi kormány beolvasztó politikája végső csapással fenyegette Árpád örökségét. 1651-ben kiadja Zrinyi „Zrinyiászát”, melyben vészes hangon szólaltatja meg Jerikó kürtjét s őse, Zrinyi Miklós, hős halálának keretében alapeszme, örökigazság gyanánt mondja: elvész hazánk, ha helyet adva a hitetlenségnek, nem igyekeznünk kiűzni az ozmán hadat. E cél elérésére csak az lehet eszköz, ha anyagi s erkölcsi erejüket összevetve, egyszerűvel-
 lélekkel fognak a czélt elérő terv végrehajtásához.

Vörösmarty pedig, midőn látta, hogy a Habsburg-politika, tétlenségünket felhasználva, gyöngeségünket nem tekintve, életünk ellen tör, ijedten kiált fel: Régi dicsőségünk, mely hazát szerettél s azt nyolczszáz éven át megtartottad, nem hagytad el jó s balsorsában, eltűntél-e a földről, avagy

„A tehetetlen kor jött el, puháságra serényebb gyermekek álltak elő az erősebb jámbor apáktól.”

Sóhajta jajdul fel:
 „A hosszú nyugalom, henyeség lerontja
 A nagy nemzeteket;
 Megfordul a hajdan erős tornászok egészen,
 Elélenek gyilkos kézzel szaggatja virágát,
 Mig végtére kidől a maga lesz temetője nevének.”

Pedig romlatlan vala a magyar, akkor félvilág rejtette hatalmát, de most a
 „Puháság fertője emészti.”
 Hová lettünk nemzetem? — Ez üsvény a végpusztulásba vezet, ha élni akarasz:
 „Régi dicsőségnek bátran törj vissza nyomára!”

Ennyiben egyezik a két mű alapeszméje, illetve a Zrinyiász alapeszméje a Zalánfutása tárgyával.

Hogy melyikepopeiának volt erősebb szava, ki volt nagyobb hatással nemzetére, azt hirtelen bajos volna eldönteni, annyi bizonyos, hogy egyik sem volt pusztába kiáltó szózat.

Zrinyi nagy művének minden eseménye, minden epizódja a főhős, Zrinyi körül cso-

méter széldületes sebességgel haladnak. Már most a motoros gyorsvonat terve az, hogy egy motor, mint *gyújtó*, gyorsvonat előtt rohog, a másik, mint *szóró*, utána. A motor egy pillanat alatt megáll és megindul, nem úgy, mint a sok kocsi gyorsvonat. Felszedi tehát a közbeeső állomások utasait s rohog velük előre. Kirakja őket azután egy olyan helyre, ahol magának a gyorsvonatnak is meg kell állni. Itt azután a motorral felvettek beszállanak a gyorsvonatra. Viszont, a kik valamelyik közbeeső állomáson ki akarnak szállni, csak a hátul haladó szóró-motort veszik igénybe, a melyik a szükséghez képest minden állomáson is megáll. Ime, így akarja az államvasutak igazgatósága a gőzlokomotív hátrányait, a motor előnyeivel kireparálni, azon célból, hogy azután gyorsabban utazhassunk. A rendkívül érdekes és nagy horderejű kísérlet elé szakkörökben is feszült — várakozással néznek.

Kolozsvári tisztviselők szövetkezete.

Az alábbi levelet vettük:

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Huszonöt esztendő alatt ahhoz szoktattam az „Ellenzék”, hogy az igazgató még az ellenfél részéről is mindig elismerte és helyet adott minden jogos és méltányos felszólalásnak a közérdekben.

Ez bátorít fel arra, hogy ezuttal magam és velem együtt még igen sokaknak az érdekében egy kis helyet kérjek ama véleményünknek elmondására, melyet a kolozsvári igen tisztelt hivatalnokoknak tervbe vett fogyasztási szövetkezete bennünk keltett.

Ha Szeged, Debreczen, Nagyvárad, Arad vagy Temesvár városokban céloztak egy ilyen fogyasztási szövetkezet megalakítása, talán nem szólalnánk fel, de Kolozsvárt, mely speciál hivatalnok város, az egész hivatalnok osztályt elvonni az üzletektől, olyan katasztrófát idézhet fel, melyet bizonyára azok az urak sem kívánnak, kik a fogyasztási szövetkezetet eszméjét felvetették s annak érdekében már is sokat fáradoztak.

Nem vitatom ezuttal, hogy fog-e prosperálni a szövetkezet vagy nem, de arról megvagyok győződve, hogy igen sokunkra nagyon káros, mondhatnám végzetes hatással lehet. Mert a legtöbb esetben csak úgy tudják magukat fenntartani, ha kevés százalék nyereséggel megelégedve nagy forgalmat tudnak produkálni.

Mihelyt tehát vevőközösségünk egy nagy része elvonatik, a forgalom is annyira le fog szállni, hogy üzletünket fenntartani alig leszünk képesek.

Másfelől az állam a helyett hogy segítségünkre jöjjön, az italmérsi engedélyekkel a múlt évben is a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara területén nem kevesebb, mint 543 újabb szőlőszőlőket lettek engedélyeztetve, melyek mindannyian újra sok vásárlót vonnak el tőlünk.

Ilyen körülmények között nem csoda, ha nagy elkeseredést keltett a tervbe vett szövetkezet alakítása, a mely a tisztviselőknek aligha fogja olcsóbbá tenni a megélhetést, de egy egész nagy osztályt a társadalomnak támadja meg és veszélyeztetni exisztenciáját.

Tudom, hogy a felszólalással megakadályozni nem tudom a szövetkezet létesítését, de az intéző urak talán megismerik a fent elmondottakat és a szövetkezet eladási körébe lehetőleg csak olyan árukat vonnak be, melyeket a szövetkezet talán olcsóbban tud beszerezni, mint egyes kereskedők. Mert arról legyek meggyőződve az igen tisztelt létesítő urak, hogy olcsóbban mint mi, a szövetkezet sem fogja a legtöbb cikket beszerezhetni.

A rezsije pedig egy ilyen nagyszabású vállalatnak felfogja emésztetni azt a kevés perzent nyereséget, a melyből mi most ugyancsak nagy szerényen is alig tudunk megélni.

Bizonnyítja ezt az a mindenki által tudott szomorú körülmény, hogy bizony a

jelenlegi kolozsvári kereskedők közül igen kevesen zaklatják a pénztárakat betétekkel. Egy kereskedő.

A fenti levélre csak az a megjegyzésünk, hogy lapunk soha zárkózott el az igazságos és méltányos felszólalások elől s ebben a kérdésben is készséggel adott és ad helyet a pro és kontra véleményeknek, különösen ha olyan komoly és senkit sem sértő hangon vannak írva, mint a fenti levél.

A küzdésnek az ilyen fegyverrel az ellenség is akceptálja s az ügynek csak hasznára válnak.

Sajnos, hogy az utóbbi időben ehelyett csupa hecből és kenyeri irigységből az igazság és személyeskedés terére csap át a legtöbb közügy.

Mulatság.

A kolozsvári szervezett munkások dalköre f. évi július hó 3-án, vasárnap, (kedvező idő esetén július hó 10-én) a „Hőja” erdőben, nagy erdei kirándulással egybekötött majális rendez.

TANÜGY.

Évzáró vizsgálat. A kolozsvári ágostai hitv. evang. népiskolában a hó 28-án értek véget az évzáró vizsgálatok, melyen mint vizsgabiztosok részt vettek báró Mannsberg Sándor főgondnok és Grätz Mór luth. esperes. Ezenkívül a szülők és nagyszámú érdeklődők is jelen voltak, akik a legnagyobb megelégedésüket fejezték ki a látottak felett. Ugy a tanulók helyes feleletei mint a derék tanítói kar sikeres munkálkodása méltán elismerést érdemel, melyben elsősorban is legkivált Lámán György igazgatónak órási érdeme van. Különösen meglepte a halgatokat a növendékek hazafias és öszhangzása éneke, melyet az igazgató vezetésére adott adtak elő. A női kézimunka kiállítás is meglehető eredményt mutatott fel, úgy hogy az bármelymagasabb tanintézet is megféle, a mely leginkább Lédér Margit és Hantos Gyulán munkatánítók érdeme. Sikeres az eredményt is munkát végzett a derék tanító testület az igazgatóval élén, Turocsányi Gyula Hantos Gyuláné és Gráf Sámuellel s a jelen volt szülők és érdeklődők teljesen meg voltak lepve azon hazafias szellem és kifogástalan figyelemmel, melyet az iskolába járó gyermekek köbélbe oltottak. A vizsgálatokat tegnap délután a hagyományos majális fejezte be, melyen nagy számmal voltak jelen s a gyermekek egész estig a legnagyobb vigassággal mulattak.

Az E. K. E. kirándulása a révi új barlanghoz.

Kolozsvár, jun. 30.

Péter és Pál napján rendezte az Erdélyi Kárpát-Egyesület negyedik kirándulását. Ez alkalommal a régi vizes és a révi szorosban a múlt évben készült turista utat ugyan csak a múlt évben fölfedezett nagyarányú cseppkőbarlangot és több kisebb rég ismert barlangokat kerestek fel.

A husz tagból álló társaság — között több nő reggel 7 óra 13 p. az 505 sz. szelvényvonalra indult el Pap Mihály ezredes rózsáival feldiszipve és 10 órakor érkeztek Vársonkolyos órához, hol a máv. igazgatóságának engedélyével leszálltak és azonnal megkezdették a turistautat bejárását. Vársonkolyos havasjeli közszőlőből a Vleuczhgy megmészásához fogtak és lépten-nyomon gyönyörködtek az elragadó panorámában, a melyt a kitágult Körös völgy nyújt.

És abban, hogy miképpen tőri át a vasút és a Körös a sziklaóriásokat. Az említett, hogy tetején kezdődik az E. K. E. pártatlan ügyességgel készült turistautja, mely minde-

Beecroftba menni, késlekedését saját maga előtt foglalatosságaival mentegette. — A sir Vilmosról hallott történet nagyon rút volt és a falusi tanító epizódja különös fájalmat okozott, de azok a két szemek kísértették és szükségletlen, hogy ő az ostoba pletykákkal törődjék. Bizonyosra vette, hogy Letisz soha sem ereszkedne le oda, hogy egy nálánál alsóbb rendű férfitől firtoljon; és arról sem tehetett, hogy az szerelmes lett bele. Hiszen még a napzárások is a kik látják, ugyan azt tehetik. És, sem ő, sem Reginald, — a ki oly kellemes íj — nem felelősek az atyjuk viselkedésért. Oh maguk beismerték, hogy nem jó hozzájuk. — És, elvégre is, ő — Norman meglátogathatja őket, is bensőbb bizalmaskodás nélkül barátságos lehet hozzájuk ilyenek voltak a gondolatai, és azaz végződtek, hogy felnyergeltette a lovat, az istálló már nem volt őr, — és ellovagolt Beecroftba.

A lovaglás nem volt kellemes, mert az idő komor volt és hűvös. Örült, midőn a fák felett Beecroftnak a tornyát meglátta, és az aventüre lépett. Az szép volt, de a kocsi ut gondolá — kevés gondozásban részesült és begyepesedett. Egy fiatal legény, a ki a csemetére választott, jelentette, hogy Laszelles ur a városba ment, de a kisasszony otthon volt, és Norman a csarnokban keresztül és a lépcsőházra fel egy octogon szobába vezette, mely a Letisz boudoirja volt és az egyedüli szoba, mely a házban jól volt burorozva. De Letisznek sok ügyessége és jó ízlése volt, és ezt a szobát kényelmessé és széppé tette.

A ház hátulsó részén volt és ablakai a parkra néztek, melyben szép vén fák és néhány övezek voltak. Nyolcz oldalának mindenik táblájában válogatott képek voltak modern mesterektől. A padozat politurozott tölgyfa volt; néhány drága Persa és Török szőnyeg volt imitt, amott rajta. A függönyök a Letisz saját ügyes ujjai által voltak gyönyörűen hímözve; a kis asztaloknál a művészet gyönyörű állottak és mindenütt vázák voltak zöld levelekkel és laurustinusokkal tele és vörös boglyokkal.

(Folytatása következik.)

nüti a legszebb kilátó-pontokra vezet és szelid lejtéssel halad a vizes és fölötti tere. A vizesésnél a révi közügyöz ref. pap, román pap, az ig. tanító és nagyszámú intelligens társaság s cigányzenekar fogadták az Ekét. Kedves meglepetést okozott az, hogy a fogadó társaságban volt Rudnyánszky László pestmegyei főszolgabíró és fia is, a kiaz Eko kezdeményezésére révén három hetet fog Erdélyben turistáskodva tölteni és turistáskodását a révi kirándulással kapcsolatosan kezdte meg.

A jökevdő társaságnak fogalma sem volt arról, hogy a nagyarányú barlangtól alig egy pár lépésre van és inkább a hatalmas üstben párolgó pompás gulyás szemléletében merült el s nem győzte várni a turista-lakomát, mely nemskára hevenyészett asztaloknál kezdetét is vette. A lakomán számos felköszöntő hangzott el. Tanács József a révi előjáróságot és Handel Károlyt, a barlang felfedezőjét ültette. Verrss István ref. lelkész pedig az Erdélyi-Kárpát-Egyesületre és annak itt levő tagjaira emelte poharát. Merza Gyula Eko-főpénztáros pedig az egyház jelenlétét két képviselőre és Rudnyánszky pestmegyei főszolgabíró mondott toasztot, a melyre a főszolgabíró nyomban válaszlott és a nőkre emelte poharát. Ezután Hollóssy Gyula révi körjegyző Zichy Ödön grótot ültette, akinek területén keresztültfut az E. K. E. turistautja és a ki megengedte a területén való kutatást és munkálakat.

A lakoma befejezése után mindenki lámpát, fáklyát, gyertyát vett a kezébe s azonnal kezdetét vette az új cseppkő-barlangnak bejárása.

A barlang megtekintésére a társaságot maga a felfedező: Handel Károly vezette. A barlang hozzáférhető részeinek bejárása egy órát vett igénybe és mondhatni, hogy a legnagyobb elragadtatással szemlélte a társaság a gyönyörű cseppkőalakzatokat és a még ismeretlen rémes, üres üregeket. A barlang további feltárására a munkálatok jelenleg is folynak és lehet remélni, hogy az év folyamán be is fejeződnek. Az eddig látottakból mind jobban bebizonyul az, hogy nemskára 5-6 kilométer hosszúságú barlang lesz átadva a turista-forgalomnak.

A barlang megtekintése után tovább folyt még rövid ideig a mulatozás; azonban Lovács Géza titkár egy rövid beszédben figyelmeztette a társaságot, hogy még sok látnivaló van s Pap Mihály ezredest a fírad hatatlan és gavallett turistát éltetve — tovább indulásra hivta fel a turistákat.

Ezután megtekintették a „Kecskebarlang”-ot, a „Devence”-barlangot és átmentek a Ménmaróth-sziklapár („Két püspök”) kezei alatt és leereszkedtek a révi órához, a honnan az 506-os szelvényvonalra este 7/9 órakor a legvidámabb hangulatban érkeztek be Kolozsvárra.

A következő kirándulást a rézbányai vizijátékokhoz jul. hó 15., 16., és 17-én rendezi az egyesület.

SZÍNHÁZ.

Th. Csige Böske bucsuja. Megtelt a nyári árna arra az ünnepélyes alkalomra, hogy Csige Böske bucsut adott az Arany ember Noémijében a kolozsvári közönségnek.

Olyan előkelő közönség toborzódott össze, mely a legértékesebb alkalmakkor tér be a nyári színházba. De tul az árnaíránti előtételen, hagyományokon telt ház nézte végig, hogyan mutatja be a Jókai-képelet legszínesebb teremtését, a Senki szigete érintetlen rőzsbimbóját a távozó művésznő, ki hasonfajú szerepekben tett szert arra a folyton növekvő népszerűsége, mely már a primadonnai ünnepeket is ritka privilegiuma. Noémít legiesebbek, harmatosabbnak, egyuttal asszonyiasan szerelmesebbnek, el sem lehet képzni. Átfogó tekintettel dolgozta ki a szerep lelegettebb helyét, s éppen oda vitt be ragyogó életet, napfényt, lényos hunczfutságot, hol más színésznők szemé elsiklana, mint kidolgozatlan, semmit nem mondó részleten. Csige Böske Kolozsvárra jöttével csakhamar kedvelt, felkapott, népszerű lett. Minden hahozás nélkül jögyezte be a közönség kiváltságos kedvencei közé. Azonban lehetetlen ne konstataálni, mennyit fejlődött itt a szemünk előtt éppen az itt nem helytelenül divatozó — mindent eljársz szükségessége következtében. Komoly drámai alakok átértésére, megjelenítésére nem kevesebb ötletességre, színeli, egyéni bájra volt, mint a firteltő nagyságnak a Jójottak, Annuskák és Gyurkovics Miczik abszolút értékű ábrázolására. És van Csige Böskenek valamije, amivel fölülte áll valamennyi pályatársnőjének, ez nem a művészet tudása, ezt nem tanulta, elműlő, szerte-foszló, de addig, míg a birtokában van, korlátlan őrket rendelkezhetik felette. Ez az a szászszini, csillogó szépség, mely az ifjúság megejtő varázsát, aranyos könnyelműségét szinször, káprázatos érzések kapcsolja össze, s éppen annyira értékes kincs az alakításnak, mint a szinpadí hatásnak a ráközlő villanyfény.

Az előadás folytonos, zajos ünnepeket sora volt. Minden felvonás után 15-20-szor hívták ki s tömérdek virágot nyujtottak fel a zenekarból. Most pedig értes meg Csige Böske, hogy Kolozsvárt mennyire szeretik, bucsuzsák egy közeli vendégzereplés reményében. Affektáljon Budapestben is így, mint a tegnap este és meglátja, mily rövid idő alatt hódítja meg akényes fővárosi közönséget. Az előadás általában is kitűnő volt. Szakács, Szentgyörgyi, P. Lukács Juliska, Laczkó, Hegedűs, Szakácsné, dícsőrelesen működtek közre.

Ujházi Ede vendégzereplése. Művészi esemény lesz a Nyári színháznak. Ujházi Ede holnap kezd meg 4 estére terjedő vendégzereplését. Ujházi a mi közönségünknek is kedvence, kinek föllepéseit mindenkor nagy érdeklődéssel, szeretettel fogadják Kolozsvárt. Ujházi befejezett tőkéletes művésze nem is szorult semmiféle rekláma. A legnagyobb magyar jellemsző néző, ő, kit méltán tisztelnek „mester” címmel. Ujházi holnap legkedvesebb szerepét, az 6 utolérhetetlen „Constantin abbé”-ját játssa. Szombatban Hauptmann: „Cramton mester”-ének czimszerepében, vasárnap Szigeti népszimnűvében „A vén bakancsos és fia a húszár”-ban folytatja vendégzereplését, melyet hétfőn „A lengyel zsidó”-ban mint Mathis korcsáros fog befejezni. Ujházi

föllepéseit rondes helyárrakkal tartja az igazgatóság.

A kaméliás férfi. Kövesi Albert új énekes bohózatának bemutatója, Ujházi vendégzereplése miatt a jövő hétre marad s így a betanulás ideje jelentősen meg-növekedvén, annál tökéletesebb előadásban lesz alkalma a közönségnek a vidám új darabot élvezni.

A villamos erő behozatala.

Kolozsvár, junius 30.

Ma d. u. tárgyalják a város szakszótályai a villamos erő behozatalának üzemviteli beszerződését.

A szerződés szerint a szerződés tartama alatt a vállalkozó a műszaki, valamint kereskedelmi szolgáltatást saját személyzetével végzi és ellenőrzi, az összes fizetési anyagok-ról gondoskodik úgy a természetes elhasználódásból, valamint bármilyen módon előálló romlásokból eredő összes hiányokat pótolja és az egész gépi és vezetéki berendezésnek, valamint vízműveknek és tartozékainak, oszlopoknak valamint épületeknek és egyáltalán az összes létesítményeknek fenntartásáról és üzemképes állapotáról gondoskodik, a közvilágítási izzó- és irlámpákat a szükséghez képest pótolja, illetőleg fenntartja, az irlámpákat szénpálcákkal ellátja, az elkorhadtt és hasznavehetetlenné vált oszlopokat kicseréli, egyezőval fedezi az üzemmel kapcsolatos összes költségeket, úgy, hogy a bérlet tartama alatt a várost sem fenntartási, sem javítási költség nem terhelheti.

Vállalkozó a város által eme helyiségeiben világítási cölókra felhasznált áramot (nem közvilágítási cölókra) 20%-al, erőátviteli cölókra pedig 10%-al olcsóbb egységgel, illetve átalányáron köteles szolgáltatni, mint a hogy azt a szabályrendeletben foglalt feltételek mellett a magánfogyasztóknak szállítja.

Vállalkozó e bérletszerződés tartamára az üzletszerű áramszolgáltatás megkezdésének napjától fizet Kolozsvár városának az elektromos telep és hálózat, valamint összes tartozékainak a mellékletet képező vállalkozási szerződés értelmében történt felépítésért járó leszámolás szerinti építés összeg, továbbá az összegnek 2-3%-a, mint időközli kamát után számítandó 5-16, azaz 6-8 tizenhat század százalékot évi hét fejeiben évenként két egyenlő és pedig fél éves, utólagos részletben, a mely évi bérösszegbe a vállalkozó javára 23,000, azaz huszonhárom ezer koronával betudandó a 4. §-ban meghatározott közvilágítási cölóijaira szolgáltatott elektromos áram egyenértéke gyanánt.

Vállalkozó köteles az üzemi költségek terhére a fenntartási és ujtási alapra évenként 15,000 koronát előirányozni és a felmerült fenntartási költségek levonása után fennmaradt összeget gyümölcsözőleg elhelyezni. A jelen bérleti szerződés megszűntekor ez a fenntartási és ujtási alap a város tulajdonába megy át.

Vállalkozó köteles a 6. §-ban meghatározott bérösszegegen felül az üzletszerű áramszolgáltatás megkezdésének napjától számított második és következő évek tiszta nyereségének összesen 30%-át (harmincz százalék), az ötödik és következő évek tiszta nyereségének összesen 50%-át (ötven százalék) a városnak az évi zárszámadás megjelése után, 30 napon belül készpénzben kifizetni.

Az esetre, ha a vállalkozó hibájából, vagy műszaki fogyatkozások folytán, vagy pedig bármely más okból a vállalkozó az üzemet fenn nem tarthatná, vagy az üzemet önkényesen megszüntetné, illetőleg ha a vállalkozó a szakértőtől megszabott yjbóli áramszolgáltatási időt be nem tartja, a városnak joga van a vállalkozóra naponként 250 korona bírságot mindaddig, de legfeljebb három hónapig, kivetni, a mig az elektromos áramot legalább világítási cölókra nem szolgáltatja, vagy pedig a bérleti jogviszony megszüntetésével az üzemet a vállalkozó veszélyre és terhére bárki más által folytathatja.

Az üzemet a város saját közövel, illetőleg e célra szervezett bizottsággal, a melyre az az üzem megzavarása nélkül lehetséges, ellenőriztetheti, minek hatásos eszközölhetése végett a vállalkozó a kirendelt közekeket mindenben támogatni köteles. A városnak az üzemvitel módjára, a műszaki adminisztratív és kereskedelmi szolgálatra nézve azonban beleszóllási joga nincs.

Ésrevételeit csupán a zárszámadásokra a 18. §. szerint biztosított joga kapcsán érvényesítheti.

A telep fogyasztásának fejlődése folyamán, a fogyasztók számának és a fogyasztás nagyságának növekedése avagy közvilágítás bővítése folytán szükségessé váló beruházások, melyek a központi teljesítő képességtől megszabott és a kapcsolótáblán ellátható 800 lőrejeji maximális terhelésig a Kolozsvár területén elhelyezendő primer- és szekundárhálózat, transzformátorok, árammérő órák, primer- és szekundár-csatlakozások bővítéséből illetve szaporításából, vezetékhálózásoknak 300 folyó méter meghaladó többletéből és a közvilágítás bővítéséből avagy egyéb munkálatokból állanak és a melyek a beruházási jellegűel bírnak, s így az üzem fenntartásához nem sorolhatók, a város által feltétlenül teljesítendő, ha azoknak szükségbe beáll, de a vállalkozó e beruházásoknak megfelelő 5.10%-kal, illetőleg a 6. §-ban szabályozott módon számított kamatját a beruházást követő üzleti évtől kezdve a bérleti szerződés tartama alatt a 6. §-ban meghatározott alapbérösszeggel együtt évenként megfizetni köteles.

(Folyt. köv.)

Felhívás előfizetésre!

Julius 1-jével új előfizetést nyitunk az „ELLENZÉK”-re.

Előfizetési árak:

Egy félévre (Julius—December hónapokra) 16 kor.

Évnyegyre (Julius—Szeptember hónapokra) 8 kor.

Egy órá 3 kor.

Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, a kiknek előfizetése **junius 30-val** lejár, hogy a lap megrendelését mennd előbb megújítani sziveskedjenek.

Nyáron az egész fűrdő-évad alatt előfizelőink kívánságára a lapot bár hová utának küldjük, még akkor is, ha többször változtatják tartózkodásuk helyét.

Előlehet fizetni bármely naptól kezdve.

MINDENFÉLE.

— Junius 30.

— **Péter — Pál napi bucsu.** Szép bucsu volt tegnap Kolozsvárt a Magyar-utcai r. k. templomban, Péter és Pál napja emlékére. A templom a szó szoros értelmében szűfőlség megtelt közönséggel sőt a hívek egy része nem is fért be. Az ünnepélyes szent misét Bíró Béla apátplébános, mint a plébánia esperese teljes segédlettel tartotta, a szentbeszédet Balázs Endre tordai esperes mondta. Lélekemelő volt a jeles szép beszéd, valamint a koruson elhangzott gyönyörű ének is, melyet a szentpéteri egyház és a főtemplom kántora végeztek.

Déli 12 órakor volt vége a szép istentiszteletnek.

— **Bucsu-reggeli a szentpéteri plébánián.** Tegnap délelőn a szentpéteri templomban lefolyt búcsu-istentisztelet után a szentpéteri plébánián dr. Szekeres József vendégzereplő hajlékába villásreggelire gyűltek össze a szentpéteri egyház választmányi tagjai s a város vezető elemei.

A barátságos együttélés alatt számos tőst is hangzott el. Dr. Jékéy Dániel bíró felköszöntötte az erd. r. k. egyház főpásztort, Majláth Gusztáv püspököt.

Dr. Szekeres József az egyház kiváló esperesét, Bíró Béla prolatust ültette, ki a tegnapi istentiszteletet is végezte.

Bíró Béla Szekeres dr. plébánosra emelt poharat, kinek működése a hitélet mellett a társadalmi élet elővitelére is oly jótékonyan befoly.

Bak Lajos dr. Balázs Endre tordai esperesét, — az istentisztelet kiváló szónokát ültette.

Hirth György dohánygyári igazgató a maga s 1300 munkása nevében élteti Szekeres plébánost, ki a vallásos érzés fejlesztését oly szépen föllendítette.

Pál István apátkanonok az egyházra mondott köszöntőt.

Kovács József javító-intézeti igazgató a társaságra, Bak Lajos a segédletet teljesített lelkészekre, dr. Balázs Endre dr. Hevesy Imre főorvosra, dr. Menyhárt Gáspár az egyházközösség választmányára.

Dr. Szekeres József nagy élénzség mellett ültette az egyház főgondnokát, dr. Farkas Lajost, ki azért maradt távol, — mert érettségi vizsgája negyven éves jubileumát ünnepli.

Balázs Endre az ügyvédi kar két jelenlevő képviselőjére, Menyhátra és Gergely Albertre köszönt.

Gergely Albert Pál István apátkanonokra, Kuskó István a kath. egyházban a hazafias szellem ápolására, mely az egyház kebelében szépen nyilvánított meg a multban Bardócz lelkész által, a ki Schweidel és Törököt győntatta, az egyház kebelében pedig a hazafias szellemet ápolta s művelte s kinek szép példáját követi az egyház jelenlegi plébánosa is a hazafias érzés ápolása körül.

Ugyan ő felköszöntötte dr. Genersich Gusztáv gyermekmenhely igazgatót, a ki oly odaadással hazafias irányt és praktikus élet-célokat szem előtt tartva, szolgálja a humanizmus ügyét.

Hevesy József Hirt György igazgatóra, dr. Elekes Hadházy aligazgatóra emelt poharat.

Felköszöntöttek még dr. Jékéy Dániel bíró, dr. Szombathelyi József igazgatót, Benedek Ferencet az ággház állemezőjét, Papp Márton és Halász József kántorokat, Bak Lajost, Hevesi Józsefet, Kovács József igazgatót, Csernyánszky Lajost, Albert Jánost, Andrásosik Albertet, Szuchy Jánost, Orbán Józsefet. A társaság egész a délutáni órákig volt együtt.

— **A bácsi bucsu.** Tegnap, Péter és Pál napján a közeli Bács községben bucsu volt. A szomszéd róm. kath. falvakból tömegesen zarándokoltak ki kereszt alatt. Innen Kolozsvárról is nagy csoportban vonult ki az ájtatos nép, melynek jószándékát különösen elősegítette a szép idő, — amely csak egy csalogatja a városi embert a szakszabadda. A kis bácsi templom széles kerítésén belül zsufolva állt ember ember hátán és hallgatta mindenki mély figyelemmel a szent beszédet, melyet ezuttal a messze földön híres egyházzsónok, a nagy tevékenységű kolozsvári gárdián P. Sántha Angelusz tartott csengő érzés hangon. A bucsusok közül több baptista és szocialista volt, kik bár nem felekezeti szerint alakulnak, mégis élénk közbeszólásokkal kísérték a prédikáló pator gondolatmenetét. Azonban Sántha Angelusz fényesen rázáfolt a szocialistákra, kik szégyenkezve kullogtak el a szent helyről. A bucsu mise után Máthé József bácsi plébános fogadott magyaros vendégzereplést több új vendéget. A falusiak hegédi és czimbalomszó mellett mulattak késő estig.

— **Városi közgyűlés.** Hétfőn délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart Kolozsvár város törvényhatósági bizottsága. A gyűlésnek egyetlen tárgya: a villamos erő behozatalára vonatkozó szerződés ügye lesz.

Azonban Norman mindezeideig habozott

Gyermekek ruhákban

Nagy választék

Olcsó árak!

Minden kiskorúak számára

Sz. 317—1904. vhtó.

596 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a b-hunyadi kir. járásbírósnak 1902. évi Sp. L. 454. számú végzése következtében Szokoly Tamás nagyváradi ügyvéd által képviselt Németh Sándor nagyváradi lakos javára Bartha Sándor helyi lakos ellen 982 korona s jár. erejéig 1903. évi április hó 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás után le és felülfoglalt és 1390 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 6 drb 100—100 kor. névértékű részvények, lovak és kocsik nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a b-hunyadi kir. bíróság 1904. évi V. 294/2. számú végzése folytán 982 korona tökékevetelés, ennek 1902. évi július hó 3. napjától járó 5 százaléka kamatai, egyharmadszázalék váltódíj és eddig összesen 156 kor. 80 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Bánfihunyadon, alperes lakásán leendő eszközölésére 1904. évi július hó 5-ik napjának délutáni 4 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt B-hunyad, 1904. évi június hó 22. napján.

Osztián,
kir. bír. végrehajtó.

Sz. 258—1904. vhtó.

590 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a mócsi kir. járásbírósnak 1904. évi Sp. II/10/5. számú végzése következtében Dr. Simon György ügyvéd által képviselt Gál Sándor javára Pop Alexie és Soós János ellen 160 kor. s jár. erejéig 1904. évi május hó 20-án foganatosított kielégítési végrehajtás után lefogalt és 644 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: Pop Alexiánál Tóthháznál: 2 tulok, 1 tehén, 5 juh, marhaszekér, fa-szám — és Soós Jánosnál Mócsón: 2 tinó, nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a mócsi kir. járásbírósnak 1904-ik évi V. 188/2. számú végzése folytán 160 kor. tökékevetelés, ennek 1903. évi május hó 23-ik napjától járó 5 százaléka kamatai, egyharmadszázalék váltódíj és eddig összesen 98 kor. 30 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Pop Alexiánál Tóthháznál 1904. évi július hó 1-én d. e. 9 órakor, és Soós Jánosnál Mócsón a határon leendő eszközölésére 1904. évi július hó 1-én napjának d. u. 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Mócsón, 1904. évi június hó 14. napján.

Ferenzy György,
kir. bír. végrehajtó.

Egy 4 szobából, fürdőszobából, előszobából és mellékhelyiségekből álló kertes lakás kerestetik. 591 1—1

Kerestetik 2000 drb használt **álvány-foszni.** — Értekezhetni Rudolf-utca 37. sz. alatt **Ádám Mihálynál.** 592 1—2

3, 4, 6, 8, 1 P 584 2—15
kitűnő karban levő Shuttlewort gyártmányú
= **gőzgarnitúrák** =
jutányos árban eladók **Kállai Lajos**
Budapest VI., Gyár-utca 50. sz.

Eladó szálloda!

Kolozsvárt, a vasuti állomástól a Mátyás király-térre vezető legélénkebb forgalmu **Wesselényi Miklós-utczában**, 17. szám alatt, hátulsó fele is utcára nyíló, tehermentes és bérlet után kezelt, a „Gondoskodó-Társaság” tulajdonát képező „**Angol királynő**” nevű, vízvezetékkel és légszusz villágítással ellátott, emeletes szálloda, szabad kézből **örök áron eladó.**

A **földszinten** van: egy tágas bolthelyiség, két étterem, egy konyha, két kellnerei (téli és nyári), két tágas pincze-helyiség, kamara és illemhelyek.

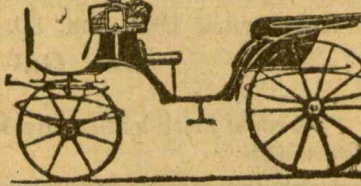
Emeleten van: tizenhárom vendégszoba. A mellékeépületben, **földszinten** van: öt szoba, fás-szinek, továbbá a társaság által iroda helyiségnek használt tágas szoba. A telek hátulsó végében pedig van nyári kert, fedett étkező-helyiség és fedett színpad.

Mák Ferencz, a tulajdonos „Gondoskodó-Társaság” pénztárnoka (a pénztári helyiség ugyan-ezen épületben), az érdeklődőknek a szükséges tájékoztatást, szóval vagy levélben készséggel megadja.

582 3—3

Sürgönycim: Udvari kocsi gyártó Kolozsvárt.

Udvari és Társa
10 éves kocsi gyártó-üzlet
Radák-utca 5.,
Zöldfa-vendéglő mellett. Saját ház.

Elfogad minden kocsi javítást, kocsik-lakirozást a leggyorsabbidőre a legfinomabb kivitelig. Raktáron választékot tart a legjobb gyártmányú új kész kocsikból, valamint használt kivitelen is minden időben készen kapható. — A n. é. közönség szives bizalmát továbbra is kérem, maradok tisztelettel.

Udvari András.
9 189—*
Gyártmányunkért jótállást vállalunk.

Olcsó törlesztő kölcsönök!

10., 20., 25., 32., 42. és 50 évre
az Erdélyrészi magyar jelzáloghitelbank
részvénytársaságnál
241 26—x

Kolozsvárt, Rózsa-utca 1 sz. Iroda az emeleten.

Építési törlesztő kölcsönök is kaphatók!
Építési törlesztő kölcsönök is kaphatók!

A kölcsönök teljes összegben folyósítatnak, minden levonás nélkül. Földbirtokokra és kolozsvári belvárosi új vagy régibb építkezésre, de forgalmas helyen fekvő házakra a becsérték 50 %-a. Vidéki és külvárosi házaknál ha ujak az érték 45 %-a, ha régiok, de jó karban és forgalmas helyen vannak az érték 40 %-a adatik kölcsön. **Becsleési eljárás helyben díjmentes.** A kölcsön lebonyolítása gyors és a költségek minimálisak. Ügynökök feleslegesen, miután minden szükséges felvilágosítással készséggel és díjtalanul szolgálnak.

Az igazgatóság.

Hivatalos órák 9—1 óráig. Telefon szám 69.

Némethi István

első erdélyi szobrászati műterme

Kolozsvárt, Monostori-út 129. szám, saját házában.

Van szerencsém b. tudására hozni, miszerint Monostori-út 129. szám alatt a mai kor igényeinek teljesen megfelel

Szobrászati műtermet

nyitottam, hol elvállalok minden e szakban létező faragványokat u. m.: épület-diszítéskor gipsz, kő, malkó, terracotta és cementből. Belső díszítést új modern kivitelen ebédők, szalonok, dísztermek vagy bármely szobák mennyezeteit barocok vagy különböző stílusban olcsó árban. — Angol kertekké való cement szoborcsoportok, virág-vázák talapzattal, szökőkutak stb., melyek a fagynak is ellentállnak. Cement vagy ércbeöntött síremlékek szoboralakban, anyag skizsek bemutatása mellett.

Uj! Uj! Uj! Uj!
Bármely sírkövekben alkalmazható! Legújabb módszerrel.

Karrari fehér márványból vagy más kőneműből a legszebb kiviteli relief, profil, avagy anfassban művészi dombor-műveket, melyek teljesen hűen, jól felvett tiszta fényképek után mintáz és farag. Vidéki megrendelésekre azonnali válasz.

Kiváló tisztelettel

Némethi, szobrász.

506 8—50

Gépész

ajánlkozik
nyári cséplésre vagy
állandó alkalmazásra urada'omba, aki jelenleg is az Alföld egyik nagyobb uradalmában van mint főgépész alkalmazva. — Szíves levélbeli megkereséseket kér a következő címre:

Dávid Bálint,
= **Mindszent.** =
(Csongrád vm.) * Házszám: 110.
503 3—4

A szőlő
oidium és anthraknózis
betegsége ellen az évek óta kipróbált legjobb szer a **Dr. ASCHENBRANDT-féle RÉZKÉNYPOR.**

Leszállított ára Budapesten:
50 kilogrammos zsákokban 4 kilogramm 46 fillér; 10 és 5 kilogrammos zsákokban 4 kg. 50 fillér, valamint 2 kilogramm dobozokban 4 kilogrammonként 5 fillér.

Használatát olcsóbb, mint a kénpór, mert kevesebb kell belőle; biztosabb, mert a lombhoz tapad, a szél le nem fújja.

A szőlő értését siettet, a termés minőségét javítja!

Ott, ahol a peronospora nem szokott erősen fellépni, ott a rézkénypor egyuttal a peronospora ellen is mentesíti a szőlőt s így az első vagy a harmadik permetezés elmaradhat. Ez pedig lényeges költségmegtakarítás!

Számos magyar gazda bizonyítványa kívánatra megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté”
Budapest, V., Alkotmány-utca 81. szám.

A por kapható és megrendelhető: **Terge József-nél Zilahon, Hulka Károly-nál Tasnádon, Droser Pál-nál Rionfalván, Kovácsik József-nél Bánffy-Hunyadon.**

Új butor-üzlet!

Olcóbb, mint bárhol.

Több mint 50 szoba saját készítményű asztalos és kárpitos **BUTOR** leggyorsabbidőre, legfinomabb legszolidabb és dívatos kivitelen, több évi jótállás mellett.

*** **Elvállal** ***
saját vagy adott terv és rajz szerint uri, polgári és üzleti

berendezéseket.
Grünfeld H. József és Fla butorgyáros,
Ziller Mór, kárpitos és díszítő.

Szentegyház-u. 6 sz. (Status-palota). Telefon 490.
882 20—20

Nyomatott az „Ellenség” könyvnyomdájában Kolozsvárt.

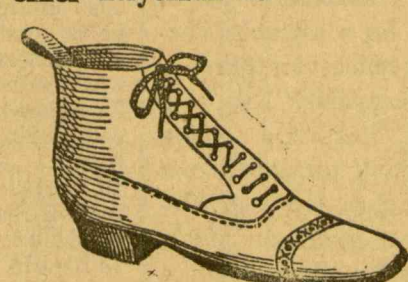
Üzlet-elhelyezés miatt mélyen leszállított árak!

Üzlet-elhelyezés miatt mélyen leszállított árak!

Tisztelettel van szerencsénk t. vevőink becses tudására hozni, hogy

Czipő-raktárunkat

augusztus hó elsejétől **Wesselényi Miklós- (hid-) uteza 6. szám alá** helyezzük át.

498 4—5

„TURUL” czipőgyár r.-t.

Férfi fűzős czipő igen erős bőrből... 2.50
Női czugos czipő tartós és szolidmunka... 2.20
Női fűzős czipő, barna, igen elegáns és csinos... 2.60
Női gombos czipő, fekete és barna... 2.75

Üzlet-elhelyezés miatt mélyen leszállított árak!

383 41—50

TELEFON: 120.

Ajtók, Ablakok és Parkettek

TELEFON: 120.

jó minőségű gúzzel
száritott anyagból
készítve jutányos
árban — kaphatók:

B. BAK LAJOS műasztalos gyárban Kolozsvárt, Malom-utca 28. szám.

Ugyanitt megrendelhetők mindennemű **Díszmunkák,****Templomi berendezések, Oltárok, Szószékek,****Bolti czélszerű állványok, áruasztalok, bejárati****kirakatok, Kapuzatok, Lakás- és Irodaberende-****zések a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelen****készít a legjutányosabb árakban B. BAK LAJOS.**

.. **Fehérnemű** .. **Zsirai Mór** .. **kelengye** ..
vászón áruháza

A fürdőidényre

áramim meglepők fürdő ruhákban, frottir-köpenyek
és törülközőkben rövid ideig.

1212 4—x

Előpatak gyógyfürdő

a tenger színe felett 634 m. magasságban erdők által koszorozott völgyben fekszik,
melynek világhírű ásványvizet a bel és külföldi szaktekintélyek a következő betegségeinél
alkalmazzák kiváló sikerrel:

Idült gyomor és bélhurtnál, kolikánál, altesti vérbősnél, pangásoknál, aranyeres bántalmaknál, máj és lépda-ganatoknál, az epe kivezetőcsövek hurutos bántalmainál, sárgaságnál, epeköveknek, fejlődési sápkórban és az ezen alapuló hőszám-zavaroknál, hosszas betegségek utáni kimerültségnél, ideges bántalmaknál, vérszegénységi állapotoknál, a vesék és nyúghólyag hurutos bántalmainál, húgykő képződésénél, mint húgysav oldó és vizelet hajtó, a méh idült bántalmainál, fehér folyásnál, a nemi szervek gyengeségeinél, készvényes és csúszos bántalmaknál.

Az ásványvíz használatával kapcsolatosan **újnan berendezett hideg és meleg ásványvíz fürdők,**

modern vizgyógyintézet, gyógy gimnastika, hő és légfürdők állnak az azt igénylők rendelkezésére. A fürdő orvosi teendői vezetésével **dr. Kelemen József** fővárosi szakorvos bízott meg.

Van gyógytár, posta, távírda, továbbá 600 csinosan berendezett vendégszoba, napi ár 1 korona 60 fillértől feljebb, van 5 vendéglő, betegek részére orvosi felügyelet mellett külön **gyógykonyha, melyekben jutányosan** étkezhetni.

Szórakozásul szolgálnak terjedelmes parkok, nagy erdei fenyves sétányok, csónakázó tó, zongora, olvasó és társalgó terem, Lawn-Tennis, tornászati, színház, hangversenyek, táncostélyek, kirándulások, ugyszintén egy elsőrendű cigányzenekar.

Vasuti állomás Földvár, honnan az 1 órányira fekvő Előpatak fürdőre magán és társas kocsik szállítják a vendégeket.

Évad május 15-től szeptember végéig.

490 8—20

Minden megkeresésre felvilágosítást készséggel ad

a fürdőigazgatóság.

Földes János Betonépítési, Cement és
Aszfalt iparvállalata

Kolozsvár, Kossuth Lajos-u. 41. Telefon 504.

Készít és raktáron tart:

449 26—50

Sima cement lapokat, Hornyolt-cement-fedél cserepeket, Betoncsöveket, Gipsztáblákat.

Elvállal: Nedves lakások gyökerez szárazzá tételét, Járdák, folyosók, istállók, rak-tárak stb. **aszfalttal** való burkolását. — Egyszerű és díszes **granitto-terazzo**, cement és **mettlachi** lapokkal való burkolási munkálatokat. **Vasbeton födémek létesítését.**

Betoncsatornák, zsilipek, turbinatelepek, medenczék, hidak, átereszek és gépalapozási munkák szakszertű kivitelt a **legjutányo-sabb árak** mellett. —

Legjobb minőségű Brassói Portland Cement.

Róman cement, gipsz, **mész.** Kőagyagcsövek, aszfalt elszigetelő lemezek, fedélpép lemezek, kátrány és carbololeum, továbbá **fáklyák** eladása.

Építési szivattyúk kikölesznzése.